

PENÍZE PRO PÁRY

Spravujte společně finance bez hádek
10krokový plán

Ramit Sethi

Zoner
PRESS

**MONEY FOR COUPLES: NO MORE STRESS. NO MORE FIGHTS.
JUST A 10-STEP PLAN TO CREATE YOUR RICH LIFE TOGETHER**

Ramit Sethi

Copyright © 2024 by Ramit Sethi

Peníze pro páry

Ramit Sethi

Odpovědná redaktorka: Gabriela Boška

Překlad: Mgr. Radomír Beneš

Jazyková korektura: Kateřina Kršková

DTP: Lenka Pavlisová

Obálka: Lenka Pavlisová

Copyright © ZONER a.s.

Vydání první v roce 2026. Všechna práva vyhrazena.

Zoner Press

Katalogové číslo: ZRK2523

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být reprodukována ani distribuována žádným způsobem ani prostředkem, ani reprodukována v databázi či na jiném záznamovém prostředku či v jiném systému bez výslovného svolení vydavatele s výjimkou zveřejnění krátkých částí textu pro potřeby recenzí.

Dotazy týkající se distribuce směřujte na:

Zoner Press

ZONER a.s.

Nové sady 18, 602 00 Brno

tel.: 532 190 883

e-mail: knihy@zoner.cz

www.zonerpress.cz

www.facebook.com/Zonerpress

www.instagram.com/zonerpress_redakce/

ISBN pdf 978-80-7413-716-7

*Všem párům,
které chtějí dosáhnout
bohatého života.*

Obsah

Úvod

Co kdyby byly rozhovory o penězích příjemné? 9

1. část:

10 KROKŮ KE SPOLEČNÉMU BOHATÉMU ŽIVOTU

1 • Váš první pozitivní rozhovor o penězích 25

Používejte tyto jednoduché scénáře a mluvte lehce

Jak dosáhnout hladkého průběhu první konverzace • Slova, kterým je třeba se vyhnout • Co dělat, když vypukne hádka

2 • Porozumění psychologii peněz 43

Odhalte skryté scénáře, utajené vzpomínky a čtyři typy přístupu k penězům

„Nikdy nebudu mít hodně peněz“ a další neviditelné scénáře • Vyhýbač, Optimalizátor, Ustrašenec, Snílek • Změna vnímání peněz

3 • Budování vaší vize bohatého života – společně 69

Jak se shodnout v otázce peněz (i když na ně máte odlišný názor)

Díky čemu jste iracionálně šťastní? • Seznam přání na dalších 10 let • Co není bohatý život

4 • Peněžní předvolby 89

Jak utrácet víc — daleko víc! — za věci, které se vám líbí, a méně za vše ostatní

Peněžní předvolby „ano“ a „méně“ • Když máte jiné finanční priority než partner nebo partnerka • Naučte se myslet ve velkém

5 • Stručný přehled vaší finanční situace 111

Zjistěte během 30 minut své čisté jmění

Jediná čtyři čísla, která potřebujete • Když je partner nebo partnerka proti

6 • Změna dynamiky vašich peněz 121

Jak se bavit o penězích bez hádek, nesnází a rezignace

Nevíňátko/Podporovatel a další vztahové dynamiky • Co dělat, když pořád dokola jen mluvíte a nikdy nedosáhnete rozhodnutí • Jak vypadá zdravý rozhovor o penězích

7 • Jak si vytvořit plán vědomých výdajů 145

Porovnejte skutečná čísla s představou bohatého života

Rozpočet nepotřebujete • Radost z utrácení bez výčitek • Desatero plánu vědomých výdajů • Vytvoření nouzového fondu

8 • Dostaňte výdaje pod kontrolu 173

Zbavte se neviditelných výdajů, eliminujte nadměrné utrácení a kupte si zpět svůj čas

Když váš partner utrácí příliš • Kde může téměř každý z nás ušetřit • Přestaňte šetřit a kupte si zpět svůj čas

9 • Jak si nastavit účty 193

Vytvořte si systém, aby se vaše peníze hýbaly automaticky

Ramitovo jednoduché nastavení účtů pro páry • Jak sloučit finance při velkém rozdílu v příjmech • Žádné tajné bankovní účty!

10 • Jak dosáhnout společného bohatého života 217

Vytvořte si finanční návyky, které vám skutečně vydrží

Hodinová měsíční schůzka o financích • Kolik peněz je dost? Vaše roční zhodnocení bohatého života

2. část:

OKAMŽITÉ FINANČNÍ ODPOVĚDI, KDYŽ...

Se zkoušíte vymanit z dluhů 253

Vytvořte si plán! Na konci každého tunelu je světlo.

Plánujete svatbu a zvažujete
předmanželskou smlouvu 260

Na rovinu o tabuizovaném tématu

Uvažujete o významné koupi 265

Jak spočítat peníze na dovolenou, auto, školu nebo dům

Učíte své děti zacházet s penězi 277

Pomozte svým dětem vybudovat si zdravý vztah k penězům

Spolupracujete s finančním poradcem 287

Šokující matematika finančních poradců – a kdy se to vyplatí

Z archivu:

Ramitova pravidla pro všechno 294

Cestování, spropitné, kreditní karty, koupě domu, vytvoření vlastních pravidel pro nakládání s penězi a další

Vzorový plán vědomých výdajů 310

Poděkování 313

Rejstřík 314

Úvod

CO KDYBY BYLY ROZHOVORY O PENĚZÍCH PŘÍJEMNÉ?

Představme si, že jsem právě zaklepal na vaše dveře. Jsem to já, antropolog Ramit Sethi, a mám s sebou poznámkový blok, do kterého si budu celý následující měsíc zapisovat, jak se s partnerem nebo partnerkou bavíte o penězích. S jakým chováním se setkám? Co mi prozradí vaše řeč těla? A co uslyším z vašich úst?

Řekněte mi, zda vám některá z těchto frází zní povědomě:

- *„To snad není možný, kolik peněz jsi zase utratil!“*
- *„Chci jen obyčejný plán! O nic víc nežádám.“*
- *„Mám pocit, že nikdy nebudeme mít dost peněz.“*

Nebo si možná ničeho nevšimnu, protože o penězích vůbec nemluvíte.

V milionech domácností po celém světě vedeme tytéž spory o peníze. Jeden z partnerů je nervózní, druhý ve snaze vyhnout se nepříjemné diskusi strká hlavu do písku. Jeden se trápí kvůli

rozpočtu, druhý utrácí, kolik se mu zlíbí. Vyhýbáme se debatám o penězích a kolem obtížných rozhovorů našlapujeme po špičkách, čímž necháváme peníze, aby mezi nás vrazily klín.

Viděl jsem to u lidí po celých Spojených státech, když jsem vcházel do jejich domovů a mluvil s nimi o penězích v rámci mé show na Netflixu s názvem Jak být za vodou (*How to Get Rich*). Zažil jsem to také ve svém vlastním vztahu: Rozhovory o penězích s mojí ženou Cassandrou byly opravdu těžké. Vyhýbali jsme se tomuto tématu, neshodli se na ničem, a dokonce jsme navštívili terapeuta, aby nám pomohl dohodnout se na obsahu předmanželské smlouvy.

Při každém z těchto kroků jsem si kladl tutéž otázku: Jak peníze ve svých vztazích řeší ostatní?

Právě to se dozvíte v této knize: Jak se skutečně sblížit v otázkách peněz, i když na ně máte s partnerem zcela odlišný názor. Peníze nemusí být zdrojem stresu, viny ani studu. Naopak se mohou stát zdrojem radosti, sblížení a otevřít vám spousty netušených možností. Věřím tomu, protože jsem to zažil ve svém manželství – a spatřil v životech milionů lidí, kteří využili mé poznatky.

Chcete-li touto transformací projít i vy, začněte tím, že změníte způsob, jakým o penězích mluvíte, což změní způsob, jakým s penězi zacházíte, a to nakonec změní i váš vztah k penězům.

O penězích ve vztahu dvou lidí existuje mnoho mylných představ. Všichni jsme slyšeli populární názor, že „peníze jsou hlavním důvodem rozvodů“, ale studie Lauren M. Pappové, E. Marka Cummingse a Marcie C. Goeke-Moreyové z roku 2009 ukázala, že páry téma peněz příliš neřeší. Podle deníků, které si tyto dvojice vedly, byly nejčastějšími příčinami hádek děti, domácí práce a vzájemná komunikace. O penězích totiž zpravidla nemluvíme, dokud nedojde na nějaký problém. A když konečně taková chvíle nastane, je to špatné:

„Manželé hodnotili konflikty [týkající se peněz] jako mnohem intenzivnější a významnější než jiná témata svých hádek. Společně uváděli, že se během střetů ohledně peněz cítili ve srovnání s jinými tématy daleko depresivněji (včetně fyzické tísně, uzavřenosti, smutku a strachu). Jejich chování bylo během výměn názorů v otázce peněz daleko rozzlobenější

(např. projevy verbálního a neverbálního nepřátelství, defenzivní postoj, slovní urážky, fyzická agrese, výhrůžky a hněv) než u jiných témat... a manželky zmiňovaly větší deprese.“

Jinými slovy, vzájemné neshody ohledně peněz v sobě zpočátku potlačujeme. Tyto neshody však dříve či později vyústí v hádku a z dlouhodobého hlediska podkopávají váš vztah. Ukážu vám, jak tuto dynamiku obrátit naruby a využít peníze k budování vzájemného porozumění, což vám pomůže dosáhnout života, jaký si oba přejete.

Chci slyšet váš příběh

Než budeme pokračovat, chci, abyste věděli, že o penězích mluvím jinak, než jste zvyklí. Nebudu vám přednášet o kávě za 5 dolarů ani vám říkat, abyste omezili všechny výdaje na minimum, abyste mohli své peníze použít „někdy v budoucnu“, třeba až vám bude 92 let. Ukážu vám, jak žít bohatý život dnes, a ještě bohatší život zítra – a společně.

Další věc, kterou dělám jinak: Dám vám svou e-mailovou adresu, protože chci znát váš názor – a čtu každou zprávu. Opravdu! Jsem aktivní na sociálních sítích, ale můžete mi také napsat (samozřejmě anglicky) na: relationship-checkin@iwillteachyoutoberich.com. Jako předmět uveďte: „New book reader“. Řekněte mi...

1. Uveďte příklad z posledních 30–60 dnů, kdy jste se s partnerem neshodli v otázce peněz. Co se stalo?
2. Kdybyste se s partnerem shodli na penězích, jak by to vypadalo a jak byste se cítili?

Kéž bych mohl odpovědět na každou zprávu, kterou dostanu, ale ne vždy je to možné – snažím se však, jak jen to jde.

Jakmile se vy i váš partner nebo partnerka naučíte, jak mluvit o penězích, všechno se změní: Vytvoříte si společnou vizi a konečně potáhnete za jeden provaz. Nastavíte si jednoduchý finanční systém, který bude jasný vám oběma. A oba budete vědět, proč šetříte, investujete, a dokonce i utrácíte. Dosavadní hádky zmizí jako pára nad hrncem a vy se budete moct soustředit na to, jak využít peníze ke společnému bohatému životu.

Co je to bohatý život? Nejde nutně o nákup luxusních aut a domů (i když pokud chcete, tak fajn; ukážu vám, jak na to). Je to především vyjádření vašeho ideálního života, ve kterém se vzájemně prolínají peníze, vztahy a volný čas. Každý má svou vlastní, jedinečnou představu o „bohatém životě“.

Bohatý život může znamenat, že dva měsíce v roce procestujete.

Bohatý život může vypadat jako koupě vysněného kabátu z kašmíru.

Bohatý může být život, ve kterém vyrazíte na nákup potravin a nebudete se dívat na cenovky.

A bohatý život vede i člověk, jenž má každý den čas vyzvedávat své děti ze školy.

Bohatý život každého z nás je jedinečný. A přesně o tom je můj systém – pomůže vám i vašemu partnerovi navrhnout si společnou vizi a využít své peníze k jejímu naplnění.

Tato kniha obsahuje desetibodový program, který vede k vytvoření společné finanční vize, i když máte oba na peníze zcela odlišný názor. Naučíte se konkrétní techniky, jak svého partnera nebo partnerku zapojit, včetně toho, co přesně mu nebo jí říct. Dozvíte se, kde hrozí nějaké odchylky od plánu – a jak je řešit. A až za pár měsíců opět se svým antropologickým blokem zazvoním u vašich dveří, uvidím něco úžasného: dva lidi, kteří vzájemně spolupracují jako tým.

Proč o penězích mluvíme, jen když se něco pokazí?

Většina z nás mluví o penězích teprve v okamžiku, kdy se něco pokazí. Po nějakém čase si tak začneme „rozhovory o penězích“

spojovat s hádkami. Zamyslete se nad tím: Kdy jste naposledy vedli rozhovor o penězích a bavilo vás to?

Když se párů opatrně zeptám, zda si každý měsíc pravidelně sednou nad společnými financemi, dívají se na mě, jako bych mluvil klingonsky: „Cože? Proč bychom se měli scházet jen proto, abychom si popovídali? To je... divné.“

Divné?

Je divné povídat si s partnerem o penězích? Jasně, zpočátku možná ano. O to však vůbec nejde.

Přísahám, že většina Američanů by udělala cokoliv, aby se necítila „nepříjemně“, byť by to mělo trvat jen milisekundu. Ve skutečnosti to máme tak, že si rozhovory o penězích spojujeme s nepříjemnými pocity – tak proč bychom o nich měli chtít mluvit častěji?

Víte, co je podle mě ještě horší? Když spolu dva lidé stráví 40 let, během kterých se hádají o penězích, tančí kolem nich, nebo se rozhovorům o nich zcela vyhýbají a nikdy si nenastaví žádný systém pro finanční rozhodování!

Na snaze mluvit o penězích není vůbec nic divného. Jedná se o dovednost, kterou se můžete naučit, a když se v ní zdokonalíte, začne se vám dokonce líbit. Stačí jen uvěřit, že si dovednosti, díky kterým v tom budete velmi dobří, opravdu dokážete osvojit.

Skutečné páry, skutečná čísla

Když jsme s manželkou začali těsně po našem zasnoubení vážně mluvit o penězích, hledal jsem si rady na internetu. Nejčastěji mi vyskakovala věta: „Posaďte se a promluvte si.“

Jak si promluvit?

Potřeboval jsem, aby mi někdo dal přesná slova. Abych věděl, co říct. Abych věděl, čemu se vyhnout. Abych věděl, jak takový rozhovor zahájit, jak bude partnerka asi reagovat a co dělat, když se začneme hádat.

Chci návod!

Ale žádný návod nikde nebyl. Tak jsem ho vytvořil.

Začal jsem s podcastem *Money for Couples*, kde pracuji se skutečnými páry při řešení jejich největších neshod týkajících se peněz.

8 věcí, které jsem se naučil ze svého podcastu

1. Padesát procent párů, se kterými jsem mluvil, nezná své příjmy. (To není překlep.) Devadesát procent párů neví, jak vysoké jsou jejich dluhy. Všechny páry s dluhy na kreditních kartách mají potíže říct svým dětem ne.
2. Lidé, kteří nashromáždili miliony dolarů, je neumějí utrácet – i když se s nimi manžel či manželka chystá kvůli jejich lakotě rozvést.
3. Drtivá většina lidí, kteří se účastní podcastu – těch, kteří svým finančním problémům dávají hodnotu 9, nebo dokonce 10 z 10, a potýkají se s obrovskými potížemi – nečetli ani jednu knihu o osobních financích. Je to šokující, ale i taková je lidská přirozenost.
4. Lidé s nižšími příjmy jsou téměř vždy posedlí slovem „příspěvat“; zajímá je, zda jejich nefinanční přispívání do společného života má stejnou hodnotu jako peníze, které se v naší kultuře měří mnohem snáze. (Odpověď zní ano!)
5. Šokující počet párů s dluhy na kreditních kartách se neváhá pouštět do velice specifických nákupů, jakými jsou Apple Watch nebo iPad s mobilním připojením.
6. Muži se považují za „živitele“ a ženám se radí, aby si vedly tajný spořicí účet „pro případ nouze“.
7. Mnoho párů se neustále hádá kvůli nákupům v obchodech, ale o supermarkety zde vůbec nejde. Za vším stojí fixní náklady, za které utrácíme přes 65 % svých příjmů. O těch si povíme v kapitole 7.
8. Když se lidé dostanou do finančních potíží, téměř vždy je na vině jejich bydlení nebo fáro (promiňte, automobil).

Někteří mají dluhy v řádu statisíců dolarů. Jiným leží na účtu miliony, a přesto je svírají obavy, zda jsou dostatečně zabezpečeni. Váš vztah k penězům však nemá vůbec nic společného s tím, kolik peněz máte v bance, což záhy zjistíte.

Páry, se kterými mluvím, mi sdělují své příjmy, dluhy, za co utrácení peníze a co je trápí. Když popisují, co se o penězích naučili od svých rodičů, často pláčou. Je to nesmírně zajímavé, hlavně proto, že tito lidé nikdy neviděli, jak o penězích mluví jiné páry.

Všechny odvážné dvojice, které se hlásí do mého podcastu, potřebují pomoc a vědí, že je za to nikdo nebude soudit ani se jim vysmívat. Hledají nový způsob, jak se bavit o penězích, tedy jak přejít od hádek k něčemu pozitivnímu a najít realistický systém, který jejich finance zjednoduší do té míry, že si společně vytvoří silnou vizi do budoucna.

Rád bych si s každým párem, který se přihlásí do mého podcastu, promluvil osobně, ale s více než tisícovkou na čekací listině je to nemožné. Proto jsem napsal tuto knihu, která vám poskytne ty nejcennější poznatky na cestě ke zdravému vztahu k penězům.

Na následujících stránkách se objevují intimní příběhy mnoha lidí z mého podcastu, kteří zde sdílejí skutečná čísla. Musím se přiznat, že když vidím, jak se k otázce peněz staví čelem, jak o penězích mluví a jak se díky nim sbližují, mám z toho velikou radost. Jsem si jistý, že stejný pocit budete mít i vy.

Jste ve svém vztahu tou osobou „přes peníze“?

U 90 % párů, se kterými pracuji, je jeden z nich „přes peníze“. Chápu to – v každém vztahu to přece bývá nastavené tak, že jeden z partnerů vyklízí myčku, druhý vynáší odpadky. Jeden se stará o opravy v domácnosti, druhý o prádlo. A tak se zdá být logické, že jeden z partnerů bude mít na starosti peníze.

Chyba.

Na rozdíl od mytí nádobí nelze peníze svěřit jedné osobě, protože peníze ovlivňují všechno: kde žijete, co jíte, jak a čím se bavíte,

a dokonce i to, kým jste. Správa peněz se podobá spíše rodičovství než nakupování potravin. Málokdy se stává, že by se o výchovu dětí staral pouze jeden z partnerů – stejně tak by neměl jenom jeden z vás zodpovídat za správu financí.

Toto je zásadní sdělení: *Na rodinných financích se musí podílet oba.* Když pochopíte, jak je důležité, aby se o společné finance starali oba partneři, vyvarujete se i následujících vět, jež jsou pro domácí hádky tak typické:

- *„Jakmile vejdu do dveří, už se mě ptá, kolik jsem utratila v obchodě.“*
- *„Pořád si čte výpisy z kreditní karty a vyčítá mi, že moc utrácím za schůzky s kamarádkami.“*
- *„Říká mi, abych snížil výdaje za potraviny, ale vůbec neví, jak moc už jsem je omezil.“*

Pokud je jeden z vás „přes peníze“, nikdy nevytvoříte fungující tým, který by společně pracoval na budování bohatého života.

Lidé se budou desítky let hádat o drobné výdaje, aniž by si uvědomili, že skutečným problémem je to, že se o peníze stará jen jeden z nich. Je to jako když si 20 let myslíte, že nesnášíte vaření, a pak si uvědomíte, že máte špatně osvětlenou kuchyň s nedostatečným větráním a tupými noži. Když teď konečně víte, co je špatně, můžete to napravit a jít dál. Že se vám ulevilo?

Je přirozené, že jeden z partnerů může mít pro nakládání s penězi větší talent. Vidíme to ve všech důležitých aspektech života – v rodičovství, při plánování cestování, v udržování rodinných vztahů. Ale oba partneři se musí o peníze starat, protože ovlivňují každou část jejich života. Oba musí o financích pravidelně hovořit a musí si společně vybudovat systém, který budou postupem času zdokonalovat. Pokud si nevytvoříte společnou vizi a nebudete se rozhodovat jako tým, snadno se upnete na bezvýznamné detaily, jako jsou výdaje za kávu a jídlo, nebo si budete klást otázky, kterým říkáme „otázky za tři dolary“. Daleko více času bychom však měli věnovat otázkám za 30 000 dolarů.

Otázky za 3 \$ vs. otázky za 30 000 \$

Kde se lidé snaží ušetřit peníze:

- » Káva za 3 dolary

Na čem skutečně záleží?

- » Nastavení automatických investic (potenciální zisk až 250 000 \$)
- » Minimalizace investičních poplatků (50 000 \$ a více)
- » Vytvoření plánu splácení dluhů (50 000 \$)

Pokládejte si otázky za 30 000 \$, ne za 3 \$.

Když se zaseknete u „třídolarovek“, budete se neustále dohadovat o náhodných transakcích, místo abyste si vytvořili jednotnou vizi a využili své peníze k jejímu naplnění. A i když „vyhrajete“ tím, že malé nebo náhodné výdaje omezíte, co pak? Čeho vlastně dosáhnete? Víte, co s těmi třemi dolary, které jste ušetřili, uděláte? Cítíte se vůbec lépe? Odpověď je ne.

Možná jsem divný, ale mám osobní zásadu, že se nechci po zbytek života trápit tisíci nudnými a zbytečnými hádkami. Proto musí oba partneři pochopit, co jsou otázky za 30 000 dolarů, a pak se dohodnout, že se na ně oba společně zaměří.

U mě to funguje takhle. O naše investice se starám já, protože se v investování vyznám lépe a moje představa skvělého sobotního večera je časopis *The Journal of Asset Management*. Ale co je důležité, s mojí ženou Cassandrou vždy o investicích mluvíme spolu: Diskutujeme o tom, jaké procento našeho příjmu investujeme, kam tyto peníze půjdou, kolik očekáváme, že budeme mít za 20 let, a zda bychom měli letos přispívat více nebo méně. O našich penězích diskutujeme právě na této úrovni – o tom, kolik jsme minulý týden utratili za kávu, se nebavíme.

Peníze jsou moje práce, a tak pro mě bylo od začátku snadné stát se rodinným „finančníkem“. Trval jsem však na tom, abychom se na této problematice podíleli oba, a to ze tří důvodů:

1. Jednoho dne zemřu, a pokud odejdu první, chci, aby měla Cassandra jasnou představu o tom, co má s našimi penězi dělat. (Existuje celá řada žen, které si po smrti svého partnera neumí s financemi poradit a stávají se snadným terčem pro finanční dravce. Svou ženu do takové situace nikdy nedostanu. Těším se při představě, jak bude se smíchem zavěšovat telefon neodbytným finančním poradcům, kteří jí poté, co natáhnou bačkory, nenechají na pokoji. Budu se na to se zájmem koukat z nebe s popcornem v ruce.)

Výmluvy, výmluvy

„Nepotřebujeme knihu, potřebujeme jen rozpočet.“

Řeknu to na rovinu: Rozpočet není důvod, proč se s partnerem nedokážete shodnout na penězích. Problém bývá mnohem hlubší. Pro drtivou většinu lidí se jedná o taktické řešení psychologického problému. Připadají nám lákavá – i když nefungují! – protože v naší kultuře se učíme, že důležitá jsou čísla, nikoliv pocity. Rozpočet nás nezachrání, ale možná nám pomůže naučit se, jak se na penězích domluvit.

„Můj partner to vždy udělá beze mě.“

Možná je to tak. Jaké máte tedy možnosti? Vzdát se? Dělat věci tak, jak jste je vždy dělali? Pokud to nefungovalo, zkuste jiný přístup: můj. Jak řekl bývalý generální ředitel společnosti Netscape Jim Barksdale: „Pokud máme data, podívejme se na data. Pokud máme jen názory, pojďme se řídit mými.“ I když si tuto knihu přečtete úplně sami, můžete dosáhnout takového pokroku, že zdoláte 85 % cesty, kterou jste si vytyčili.

CO KDYBY BYLY ROZHOVORY O PENĚZÍCH PŘÍJEMNÉ?

2. Chci, abychom s našimi penězi oba dobře hospodařili. Proto o nich diskutujeme a pečujeme o ně společně jako o úrodu v zahradě. Dobré hospodaření znamená, že utrácíme smysluplně, přispíváme na věci, které nám jsou blízké, a rozhodujeme o tom, co se s nimi stane, až tu jednou nebudeme.
3. A konečně věřím, že spravovat peníze společně je mnohem zábavnější! Můžeme tak plánovat vysněnou dovolenou, přemýšlet o tom, za co příští rok utratíme více (nebo méně), a vytvořit si v domácnosti krásné finanční prostředí.

V krátkodobém horizontu by pro mě bylo mnohem jednodušší starat se o finance sám. Ale přínos společného přístupu k penězům je mnohem větší než „snadný“ přístup. Finanční problémy má

„Naše problémy sahají mnohem dál než k penězům.“

Máte pravdu! Ale začněme s penězi, protože s každým dalším dnem, kdy nebudete investovat společně, přijdete o hodně.

„Možná by to fungovalo, pokud...“

- ... bychom víc vydělávali.“
- ... bychom nežili v oblasti s tak vysokými životními náklady.“
- ... by můj partner nebyl tak nezodpovědný.“
- ... by ekonomika nebyla tak špatná.“
- ... a tak dále (doplňte podle potřeby).

Něco na tom bude. Život by pro mě byl mnohem jednodušší, kdybych měřil 190 cm a měl australský přízvuk, ale je to tak, jak to je. Hrajeme s kartami, které jsme dostali. Ale dá se to udělat i tak, že uznáte potřebu systémové změny a současně se soustředíte na to, nad čím můžete mít dohled. A právě o tom je tato kniha, která vás naučí, jak společně převzít kontrolu nad společnými penězi.

„Mluvit o penězích je stresující a depresivní.“

Proto jsem tady! Nemusí to tak být a nemělo by to tak být. Můj systém vám oběma pomůže vaše dosavadní nastavení změnit.

každý pár, včetně mě s Cassandrou, ale my jsme ty svoje vyřešili díky pravidelným a proaktivním rozhovorům. Když jsme se vzali, měli jsme na otázku peněz velmi odlišné názory. Jako podnikatelé máme nepravidelné příjmy a výdaje, ale protože o penězích pravidelně mluvíme, podařilo se nám vytvořit společný jazyk, který jsme se naučili používat ke svému prospěchu. V lepších i horších časech. V našem bohatém životě tak fungujeme jako skuteční partneři, a to samé přeji i vám dvěma.

Nový pohled na peníze

Díky této knize přestanete spojovat peníze s hrůzou, strachem a záští. Místo toho se naučíte, co říkat a dělat, aby se s vašimi financemi pojil pocit kompetence, radosti, příležitosti, smyslu a štědrosti. A ano – můžete přitom spolupracovat s partnerem, i když třeba nemáte na tuto problematiku úplně stejný názor.

Bude to vždy snadné? Samozřejmě že ne. Vzbudí to u partnera nebo partnerky stejné nadšení jako u vás? Možná ne. Ale pracoval jsem s páry v nejrůznějších situacích, a ať už měly dluhy ve výši 800 000 dolarů nebo jim konto přetévalo miliony, vždy potřebovaly to samé: lepší komunikaci a systém, který funguje. A ten mám. Systém, který fungoval u tisíců párů a bude fungovat i u vás.

Co vás čeká na následujících stránkách:

- ***Dozvíte se, co přesně říkat, když mluvíte o penězích***, i když partner/ka takové rozhovory odmítá.
- ***Získáte návod, jak vytvořit společnou vizi bohatého života*** – takovou, která vám bude vyhovovat jako jednotlivcům i jako páru.
- ***Dozvíte se, jak vaše minulost ovlivňuje váš vztah k penězům*** a jak svůj příběh změnit, aby byl pozitivní a orientovaný na budoucnost.
- ***Naučíte se uvažovat o svých financích s výhledem na delší období než jeden měsíc***. Pro mnohé z nás je správa financí jako jízda v mlze, kdy vidíme jen 15 metrů před sebe. Naučíte se vytvořit si reálnou vizi na měsíce, dokonce roky dopředu. A to je velká úleva.

CO KDYBY BYLY ROZHOVORY O PENĚZÍCH PŘÍJEMNÉ?

- **Objevíte, jak hladce pracovat jako tým a** společně přijímat rozhodnutí s vizí vašeho bohatého života.
- **Naučíte se, jak se obhájit** – bez hádek – když jde o utrácení, spoření, investování a způsob, jakým oba zacházíte s penězi.
- **Získáte bezchybný finanční systém**, který vyžaduje pouze hodinu údržby měsíčně, včetně přesných účtů a reálného plánu.
- **Konečně se začnete cítit dobře, pokud jde o peníze.** A co je nejlepší, tento pocit budete sdílet se svým partnerem, protože jste to dokázali společně.

Otevřením této knihy jste potvrdili, že peníze jsou pro vás důležité, že se nebudete omlouvat za to, že se staráte o své finance a že existuje prostor pro to, abyste se svým partnerem našli v otázce peněz společnou cestu. Také jste přijali myšlenku, že si necháte pomoci. Dám vám vše, co dávám párům, se kterými pracuji – doslovné scénáře, taktiky, otázky na tělo, psychologické příklady a další. Někdy vás také budu tlačit, stejně jako tlačím je.

Slibuji, že jakmile si s partnerem jednou dobře promluvíte o penězích, změní se vám celý pohled na věc. Uvědomíte si, že jde o zcela nový přístup k této problematice. A na konci této knihy, až si mezi sebou vybudujete důvěru a absolvujete několik rozhovorů, při nichž se budete oba usmívat a cítit se dobře, uvidíte, že peníze jsou něco, co můžete ovládat – společně.

Tak pojďme na to.

1. ČÁST

.....

10 kroků ke společnému bohatému životu

1

VÁŠ PRVNÍ POZITIVNÍ ROZHOVOR O PENĚZÍCH

*Používejte tyto jednoduché
scénáře a mluvte lehce*

„Vzpomínáte si na nějakou situaci z posledních 30 dnů, kdy jste se s partnerem neshodli v otázce peněz?“

Tuto otázku kladu párům, které přijdou do mého podcastu. Zdá se to být nevinné, snadné, něco, co pomůže hostům otevřít se mi vtipnou historkou a možná i smíchem. Ale tato otázka není náhodná. Jde o pečlivě promyšlený výsledek testování více než dvou desítek různých dotazů, z nichž tento se projevil jako nejlepší.

Zjistil jsem, že když většina z nás mluví o roli peněz ve svých vztazích, najednou se vyjadřujeme vágně a obecně:

- „Já jsem spořivý typ. On je rozhazovačný.“
- „Bylo by dobré, kdyby měla nějaký plán.“
- „Prostě se na penězích nedokážeme dohodnout.“

To může být svým způsobem pravda, ale podstata věci leží daleko hlouběji, kam bez podrobností nemáme šanci proniknout. Prostě je třeba být realističtější, ne vágnější!

Když jsem se nedávno zeptal jednoho páru, kdy se v uplynulém měsíci neshodli v otázce peněz, oba se zhluboka nadechli a následujících 12 minut mluvili. Obviňovali se, preventivně obhajovali své chování a prozradili, jak moc je peníze znervózňují.

Bylo to úžasné. Ale nakonec jsem je musel přerušit.

Zeptal jsem se: „Cítil se aspoň jeden z vás někdy dobře, co se týče peněz?“

„Ne,“ odpověděli oba.

Takové okamžiky mi berou dech. Když jsem se do toho vložil, právě se hádali o ceně oběda za 15 dolarů, což byla jen malá ukázka toho, co se ve skutečnosti dělo v jejich vztahu: *Oba měli z peněz špatný pocit*. Odtud také pramenily všechny jejich neshody. Ale kdybych se jich byl jednoduše zeptal: „Jaký je ve vašem vztahu problém s penězi?“ odpověděli by: „Prostě se neshodneme.“

Detaily hrají důležitou roli. Slova, jež volíte, jsou jako rentgenový snímek toho, jak peníze vnímáte. Vyhýbáme se penězům, hádáme se o nich, děláme si s nimi starosti, ale pravda se odhaluje v každodenních slovech, která používáme.

Proto se zaměříme na to, *jak* mluvíme. Chci, abyste viděli, jaké to je vést skvělý rozhovor o penězích, při kterém se oba usmíváte a cítíte se vzájemně propojeni.

Změňte chápání fráze „rozhovor o penězích“

Začněme tím, že si ujasníme, co si většina z nás představuje pod pojmem „rozhovor o penězích“.

Všimněte si zejména výmluvného slova rozhovor. Věříme, že musíme vést rozhovor o penězích, abychom se shodli – jako by jediný rozhovor mohl změnit celý náš život! Vedli bychom snad jen jeden rozhovor o výchově dětí? Nebo o péči o naše zestárlé rodiče? Samozřejmě že ne. Všichni přece chápeme, že důležitá témata si zaslouží naši neustálou pozornost.

Změňte tedy svůj přístup k rozhovorům o penězích:

„Máme výhodu, že vedeme spousty rozhovorů o tom, jak bychom chtěli využít peníze k dosažení bohatého života. A klidně o tom budeme debatovat po celý zbytek našich životů.“

Jaká úleva! Váš rozhovor nemusí být dokonalý. A příležitostí promluvit si o penězích máte spoustu. Nespěcháte a nikdo od vás neočekává, že hned napoprvé budete vědět, co přesně říkat. V rámci partnerské dvojice spojujete dva různé pohledy na peníze, dvě různé rodinné historie, dvě různé vize toho, jak bude váš život vypadat.

Mluvit o penězích je dovednost, kterou se chystáte společně rozvíjet. Možná si přitom párkrát nabijete nos, stejně jako když jste poprvé jeli na kole bez pomocných koleček. Uvědomte si ale, že to není snadné, přijměte to a najděte si v tom něco pěkného. Můžete říct třeba: „Jsem z toho nervózní, víš? Někdy možná řeknu i něco špatně. Ale těším se, že se v tom společně zlepšíme.“ Začněte tím, že se přiznáte ke svým slabostem, díky čemuž se váš partner snadněji otevře vám.

Než se posadíte ke společnému stolu, doporučuji předem si celý rozhovor promyslet – neimprovizujte. Kdybyste měli před sebou v zaměstnání důležitou schůzku, určitě byste ji nebrali na lehkou váhu. Osmdesát procent práce bývá hotovo ještě předtím, než člověk vstoupí do místnosti; proto si důležité rozhovory připravuji vždy předem, snažím se předvídat, kde by se mohly vyskytnout potíže, a plánuji, jak je vyřešit. Představte si, že jste olympijský bobista, který si před velkým závodem v duchu projíždí každou zatáčku. Se stejnou vážností berte i tento rozhovor – možná to není rozhovor s velkým R, ale pomůže vám položit základy pro zbytek vašeho finančního života.

Jak si vlastně takový dobrý plán vytvoříte? Nejprve si ujasněte, co od rozhovoru očekáváte. Věnujte tomu pár minut a запиšte si vše, co vás napadne. Výsledek by mohl vypadat podobně jako následující seznam.

- Za co je těch 16,39 \$ z benzínky z minulého týdne?
- Vyplnila jsi formuláře pro zdravotní pojištění?

- Budeme mít dost peněz na důchod?
- Co je to za kreditní kartu, kterou jsem našel v zásuvce?
- Co mám udělat, abys se mnou mluvila o penězích?
- Děti mají další školní výlet a já nevím, kde na to vzít peníze.

Nyní se podívejte na situaci z většího nadhledu: Všechny otázky, které jste si zapsali, si schovejte – časem se k nim dostanete. Váš první rozhovor o penězích se nebude týkat většiny z nich. Ve skutečnosti je to tak, že pokud se rovnou pustíte do otázek týkajících se poplatku na účtu za kreditní kartu z minulého týdne, budete si věčně klást jen otázku za tři dolary.

Vezměte si svůj seznam, projděte si všechny otázky a zakroužkujte tu, která je důležitější než všechny ostatní. Ve výše uvedeném

Změňte jazyk, kterým mluvíte o penězích

Slova, která používáme, když mluvíme o penězích, jsou velmi výmluvná. Můžete například říct: „Musíme si promluvit o penězích [povzdych],“ nebo „Co si takhle promluvit o penězích [souhlasné plácnutí]?“ Představte si, jaký dopad by mělo, kdybyste spolu po následující desetiletí mluvili o penězích pozitivně. Jak by to ovlivnilo vaše vnímání?

Svůj pohled na peníze můžete docela zásadně a rychle změnit. Začněte tím, že zvolíte jiný jazyk, jiná slova – i když se jedná pouze o rozhovor ve vaší hlavě. Například...

Namísto: „To si nemůžeme dovolit.“

Použijte: „Zatím si to nemůžeme dovolit, ale už si připravujeme plán, jak na to našetřit.“

Namísto: „Za to bych nedal ani korunu.“

Použijte: „Dřív bych za to nedal ani korunu, ale začínám chápat, proč by to někdo udělal.“

VÁŠ PRVNÍ POZITIVNÍ ROZHOVOR O PENĚZÍCH

seznamu je pouze jedno skutečné téma, které se musí při vašem prvním rozhovoru o penězích řešit: „Co mám udělat, abys se mnou mluvil/a o penězích?“ Jakmile vyřešíte tohle, vše ostatní už přijde samo.

Zde jsou příklady „vhodných“ otázek pro první rozhovor:

- Jak by to vypadalo, kdybychom oba měli dobrý vztah k penězům? Jak často bychom o nich mluvili? Co bychom dělali víc? A co méně?
- Co mohu udělat, aby pro tebe byly naše rozhovory o penězích příjemnější? (A naopak.)
- Jaké finanční hodnoty chceme naučit naše děti?

Nyní, když jste pečlivě zvážili, o čem chcete mluvit, si můžete vytvořit jasný a jednoduchý plán, jako je například tento:

Namísto: „To je pro boháče, ne pro lidi jako my.“

Použijte: „Já to tak nikdy neměl, ale pokud chceme, můžeme to naplánovat.“ (Pokud se jedná o něco neuvěřitelně drahého, jako je koupě soukromého letadla, zkuste toto: „Hezké letadlo, ale raději bych jel na rodinnou dovolenou.“)

Namísto: „To musí být něco, utrácet takové peníze. My si můžeme sotva dovolit...“

Použijte: „My si vybíráme, co je důležité pro náš bohatý život; ostatní ať se rozhodnou, co je důležité pro ně.“

Jazyk, který používáme, definuje náš přístup. Jaký jazyk jste doposud používali vy?

Kdysi jsem si z legrace říkal „vychrtlý Ind“ – postupně se to stalo doslova prococtvím, které bylo nesmírně těžké změnit. Ve skutečnosti přitom stačilo začít posilovat a naučit se správně jíst. Když se ohlédnou zpět, přál bych si, abych sám sebe takhle nikdy nenazýval.

Náš jazyk utváří naši realitu. Svá slova proto volte jaksepatří pečlivě!

Náš první úžasný rozhovor o penězích

- Díky čemu bude tento rozhovor úžasný?
- Jaký mám vztah k penězům? (A co ty?)
- Jak se chci cítit ve vztahu k penězům? (A jak se chceš cítit ty?)
- Další kroky (Promluvíme si o tom za týden.)

Pojďme nyní rozebrat každou část tohoto programu vašeho jednání – pardon, vašeho „prvního pozitivního rozhovoru o penězích.“

SAMOTNÝ ROZHOVOR (15–20 MINUT)

Proč bude tento rozhovor úžasný? Vysvětlete svému partnerovi vaše nadšení z toho, že budete mluvit o penězích. Řekněte mu, že čtete tuto knihu a jak to bude skvělé, když společně něco vybudujete. A hlavně se snažte vyzařovat energii.

„Čtu knihu o penězích v partnerství a díky ní mám spoustu nápadů, jak bychom spolu mohli mluvit o penězích. Autor píše o tom, jak různí lidé společně spravují své finance a jak můžeme šetřit a utrácet za věci, které máme rádi.“

Jak vnímám peníze já? Většina z nás nikdy nepopisuje své vlastní pocity týkající se peněz. Jen si zkuste vzpomenout: Kdy jste naposledy řekli „mám strach“ nebo „bojím se“? Kdy naposledy s vámi partner nebo partnerka sdílel/a své pocity? Doporučuji vám, abyste se nejprve otevřeli, vzájemně popsali své pocity, a poté se zeptali svého protějšku, jak se cítí ohledně peněz – a naslouchali. A když odpovědi nejsou takové, jaké jste očekávali, ptejte se na podrobnosti. Pamatujte, že jde o příležitost popsat své pocity, nikoliv o snahu toho druhého obvinít. (Náš terapeut nám ukázal „Kolo emocí“, které nám velmi pomohlo. Najděte si ho online a vyzkoušejte ho!)

„Já se v těch našich penězích nevyznám. Prostě té tabulce, kterou používáme, nerozumím. Přála bych si, aby to bylo jinak, ale asi se na to dívám nějak špatně.“

„Bojím se. Víím, že jsi říkal, že všechno bude v pořádku, ale když se podívám na náš účet a vidím, jak se tenčí, mám strach.“

„Někdy už mi ty naše peníze lezou na nervy, protože se starám o pravidelné platby i nákupy potravin a opravdu bych uvítal nějakou pomoc. Připadám si, že jsem na to úplně sám.“

Jak se chci cítit ve vztahu k penězům? Vytvořte si silnou vizi, která sahá dál než jen ke stavu „nestarat se“. Nesoustřeďte se na to, jak se nechcete cítit, ale představte si, po jakých emocích toužíte.

„Ráda bych dosáhla pocitu, že se v penězích vyznám. Hledám sebejistotu. Chci vědět, že mám partnera, který kryje záda mně, a já zase jemu.“

„Chci mít z peněz dobrý pocit, abychom mohli plánovat, co s nimi uděláme. Víím, že jsme mluvili o výletu na Island, o pravidelných výletech za kulturou... To je to, co bych chtěl. A aby nám to oběma dělalo radost.“

„A co ty?“

Další kroky. Buďte struční! Lepší je mít krátký, pozitivní rozhovor než dlouhou, vyčerpávající a negativní debatu. Moje filozofie zní: Vyhlase vítězství a jděte domů! Na rozhovory o penězích máte spoustu času. Cílem toho prvního by mělo být, abyste se cítili dobře – a skončili v dobré náladě.

„To mě moc těší. Myslím, že bychom to dnes měli ukončit, ale chci ti říct, jak moc tě miluju a jak je pro mě příjemné, že o tom můžeme mluvit. Můžeme si o tom popovídat příští týden? Ráda bych začala plánovat, jak s našimi penězi naložíme. Co třeba v sobotu odpoledne?“

Upravte si výše uvedené scénáře podle své situace. Jak vidíte, první rozhovor bude krátký, upřímný a optimistický. A hlavně si pamatujte: Nikdo nás to nikdy neučil. Většina z nás dostává více rad ohledně sexu než peněz! Pokud se tedy budete cítit trochu nesví, nebojte se tomu zasmát.

Tipy, jak zajistit hladký průběh první konverzace o penězích

- Přizpůsobte rozhovor vám dvěma. Co kdyby to byla zábava? Co kdyby to bylo snadné? Co by naznačovala vaše řeč těla? Co by vyjadřoval váš výraz obličeje? Pak to udělejte.
- Projevte vůči svému protějšku trochu laskavosti. Vy jste četl/a tuto knihu a přemýšlel/a o rozhovoru o penězích. Váš partner pravděpodobně ne. Váš přístup, ať už je jakkoliv jemný, ho zaskočí. Projevte ohleduplnost.
- Očekávejte, že uslyšíte něco, co vás může namíchnout („Prostě to s penězi neumím.“). Když poslouchám lidi mluvit o penězích, často slyším automatické fráze. A druhý den si ani nevzpomenou, že je řekli. Chápu, že lidé se ve stresu nebo v momentě překvapení chovají podivně. Je proto třeba je nejprve vyslechnout a potom se zeptat jinak. Pokud se rozhovor někde zasekne, snažte se ho posunout dál.
- Když mluvíte o svém vztahu k penězům, soustřeďte se na to, *co chcete*, ne na to, *co nechcete* („Nechci mít strach a obavy“ se změní na „Chci se cítit sebejistě“). To je nesmírně důležité, protože v negativních myšlenkách se člověk snadno utápí, ale při vytváření vize jde o to, *co chcete*.
- Pamatujte si, že vaším úkolem není odpovídat na každou otázku, kterou vám partner položí, ani odškrtnávat všechny body na programu. Soustřeďte se na svůj cíl: Vést rozhovor o penězích, při kterém se budete oba cítit dobře.
- Na závěr partnera nebo partnerku obejměte a řekněte: „Miluju tě.“ A pak už po zbytek dne o penězích nemluvte!

Co nedělat

- To, co jste dělali doposud. Stejná témata, stejné fráze, stejný tón, stejné místo, stejné, stejné, stejné. Pokud chcete změnu, změňte právě tohle.
- Neotevírejte téma peněz v posteli, hned po práci, nebo když jste vynervovaní, hladoví či unavení.
- Neberte tento rozhovor jako povinnost. (*Povzdech.* „Fajn, já vím, že nerad mluvíš o penězích, ale...“) Změňte úhel pohledu: „Mluvit o penězích je dar! Můžeme se o nich bavit společně! A bude to spíš maraton než sprint, tak by nás to mělo bavit.“
- Nepokládejte sugestivní otázky, na které znáte odpověď – tedy pozor na slovní pasti. („Co si myslíš, že bychom měli udělat, abychom snížili výdaje? Jasně, a co ten tvůj koníček? Pořád ti říkám, že s tím musíš přestat...“)
- Nesnažte se vyřešit všechny problémy během jedné konverzace. Máte spoustu času.

Kde a kdy si sednout k rozhovoru

Zamyslete se nad tím, kde rozhovor povedete a kdy se k němu dostanete. Ideální by bylo někdy dopoledne a na klidném místě, kde vás nebude nic rušit, například pobíhající děti. (Vím, že se to snadno řekne, ale je to důležité.) Snažte se vyhradit si čas, kdy budete oba duchem přítomní a soustředění. Vůbec nevádí, naskytne-li se vhodná příležitost až za pár dní.

DOBŘE ÚVODNÍ VĚTY

- Pokud víte, že váš protějšek bude z rozhovoru o penězích nadšený: „Chci zkusit něco nového. Chci využít cvičení z knihy, kterou právě čtu, abychom mohli společně začít plánovat náš život v bohatství.“
- Pokud jste se o penězích nikdy neuměli bavit: „Zajímalo by mě, jestli by sis chtěl promluvit o penězích? Jde mi o to, abychom se oba cítili dobře. Co třeba ve středu večer?“
- Pokud se oba teprve učíte mluvit o penězích: „Nikdy jsem to s penězi neuměla, tak jsem si koupila tuto knihu a ráda bych znala tvůj názor. Můžu ti položit pár otázek?“

Rozhovory o penězích, když spolu chodíte

Pokud s někým chodíte s cílem najít si dlouhodobého partnera, není nic špatného na tom, když chcete vědět, jak ten druhý přemýšlí o penězích. V případě, že se nakonec dáte dohromady, budou vaše finance tvořit základ společného života a ovlivní, kde budete bydlet, jak budete trávit volný čas, jaké příležitosti budou mít vaše děti – zkrátka všechno. Nikdo pochopitelně nechce vypadat divně, jako že by třeba hned na druhém rande vytáhl stostránkovou složku s finančními otázkami. Vše má svůj čas. Své otázky pokládejte až nastane ten správný okamžik a pozorně poslouchejte: Lidé prozradí téměř všechno. Zde je několik z nich, které můžete zkusit.

„Jak jste u vás trávili volný čas, když jsi vyrůstal/a?“ Váš partner možná řekne, že jezdili na lyže do Alp, nebo, pokud to měli jako u nás, že chodili do veřejné knihovny a do levného kina. Ať už hledali zábavu v čemkoliv, vy z toho získáte spoustu informací o partnerově výchově a jeho pravděpodobném pohledu na peníze.

VÁŠ PRVNÍ POZITIVNÍ ROZHOVOR O PENĚZÍCH

Je zcela v pořádku, pokud se váš návrh na debatu o penězích setká s neobvyklou reakcí. Když dojde na peníze, bývá většina lidí zaskočena. Především proto, že byli po celý dosavadní život svědky negativních rozhovorů na toto téma, takže jejich reakce často bývají prudké nebo našťvané. Instinktivně cítí, že by se mohli dostat do potíží. Představte si, jak byste reagovali vy, kdyby vám někdo předtím – než jste se vydali na cestu finančního sebezdokonalování – řekl, že chce „mluvit o penězích“. Pravděpodobně byste to také nechtěli slyšet!

Jakmile pochopíte, že je váš protějšek v tomto rozhovoru spíše váhavý nebo se mu zcela brání, snadněji mu dáte prostor k tomu, aby řekl vše, co mu přijde na mysl, a poté ho jemně nasměrujete k vašemu hlavnímu cíli.

Zde je několik příkladů:

„Jaké bychom měli dát spropitné?“ Někdy se můžete zeptat. Jindy stačí jen pozorovat, jak se vaše partnerka chová. Dává nízké spropitné? Chce se rozdělit o náklady? Je velkorysá, proaktivní a ohleduplná? Tyto vlastnosti se brzy projeví.

„Jak si představuješ svou budoucnost?“ Pokud máte jasnou vizi svého života, můžete se o ni jednoduše podělit a sledovat reakci svého protějšku. Na Západě to může působit jako šokující přímočarost a obvykle bývá lepší s tím počkat až na pozdější fázi randění, ale v jiných kulturách se o tom mluví hned první den. Například moji rodiče se vzali sedm dní po seznámení, takže museli být od samého začátku ohledně těchto věcí upřímní.

„Můžeme si popovídat o tom, jak zaplatíme výlet, na který se příští měsíc chystáme?“ První výlet je ideální příležitostí k rozhovoru o penězích. Riziko bývá relativně nízké, oba se chcete navzájem ohromit svou neformálností a pravděpodobně máte odlišné názory na to, kdo by měl platit a za co. Skvělé! Jen jeden návrh: Musíte vědět, co vy sami chcete. Jinak se vám snadno stane, že veškeré body rozhovoru bude diktovat váš partner.

Partnerka: „No... jasně.“ (Podtext: „To je ujetý.“)

Vy: „Fajn. Hele, čtu tuhle knihu a chtěl bych znát tvůj názor na to, jak bychom mohli...“

Partnerka: *Povzdech.* „Zase tohle?“

Vy: *Úsměv.* „Vím, že jsme o penězích zatím nikdy nemluvili pozitivně, a chci to změnit, aby se nám oběma ulevilo.“

Partnerka: „Nezkoušeli jsme to už náhodou?“

Vy: „To jo. Ale myslím si, že jsem na to šli špatně. Chci, abychom se oba cítili dobře, když mluvíme o penězích. Nechtěla bys to zkusit znovu?“

Partnerka: „Dobře, zkusím to, když chceš“ (zatímco se mentálně odpojuje).

Vy: „Super, díky. Zkusíme to teď, nebo to necháme na později?“

Partnerka: „Proč musíš pořád mluvit o penězích?!“

Vy: „Miluju tě. A je pro mě opravdu důležité, abychom našli způsob, jak o tom spolu mluvit. Dokážeš mi věřit a aspoň se o to pokusit?“

SLOVA, KTERÝM JE TŘEBA SE VYHNOUT

Když přijde řeč na peníze, některé výrazy a fráze okamžitě vyvolávají u lidí obrannou reakci. Mnozí z nás si to neuvědomují a vždy použijí alespoň jednu takovou frázi, čímž veškerá konverzace končí. Snažte se vyvarovat následujících slov a frází a získáte obrovskou výhodu pro úspěšný první rozhovor o penězích.

- **„Rozpočet.“** Slovo rozpočet všichni nesnášejí, včetně mě. Prostě to neříkejte.
- **„Dluh na kreditní kartě.“** Pokud máte na kreditní kartě nějaký dluh a zmíníte to hned v první konverzaci, zničíte veškerou pozitivní energii v místnosti. Na tohle téma je lepší si promluvit později.
- **„Musíme to brát vážně.“** Kdybyste se chystali poprvé vyzkoušet třeba pilates a trenér vám řekl: „Musíte to brát vážně,“ jak byste se asi cítili? Vaším cílem je zábava a sounáležitost, ne přednášky.

- **„Ty vždycky...“ a „Ty nikdy...“** Pokud vám někdo řekne, že „ty vždycky děláš něco špatně“, je vaší přirozenou reakcí se bránit. Použitím této fráze se tak dostáváte do pastí. Přitom stačí jedině: Nevíte-li, jak dál, snažte se používat zájmeno „my“, ne „ty“.
- **„Chci jen...“** Toto použití slova „jen“ je zajímavé, protože je tak běžné a neformální – problémem však takové zdánlivě nevinné „jen“ minimalizuje váš cíl. Snažte se, abyste nijak neumenšovali význam peněz. Vaší vizí je vybudovat si bohatý život, ne se „jen“ přestat hádat nebo se „jen“ dohodnout, kolik utratíte v supermarketu. Soustředit se na malý problém možná působí jednodušeji, ale lidé lépe reagují na širší vizí: *Nechci přestat utrácet příliš mnoho peněz v obchodě s potravinami; chci žít bohatý život.* Tento rozhovor je začátkem nového způsobu, jak zacházet s penězi s respektem, který si zaslouží.

CO DĚLAT, KDYŽ VYPUKNE HÁDKA

Jednou se to stane. V určitém okamžiku se s partnerem pohádáte o penězích. To je normální! S mojí ženou se na penězích neshodneme nikdy. Důležité je ale předvídat a plánovat, takže když k hádce dojde, budete přesně vědět, co dělat. Zde je seznam užitečných frází, které můžete použít, když se neshodnete.

- **„Nedáme si pauzu?“** Je v pořádku se na chvíli zklidnit, dojít si pro sklenici vody, a dokonce se podívat do svých poznámek, abyste se mohli vrátit k tématu.
- **„Můžeš mi pomoci pochopit, co tím myslíš? Myslím, že tomu nerozumím – a opravdu bych chtěl.“** Zranitelnost spojuje. Využijte ji častěji!
- **„Už je toho na mě moc. Můžeme se k tomu vrátit zítra?“** Pokud se rozhovor ubírá směrem, který nedokážete zvládnout, je čas na delší pauzu. Vyjádřete empatii a prozatím to uzavřete. Není vaším úkolem řešit všechny výzvy, které váš partner předkládá. Vaším úkolem je začít pracovat na pozitivní komunikaci ohledně peněz. A někdy to prostě vyžaduje i předčasné ukončení rozhovoru.

První rozhovor o penězích, když spolu začnete bydlet

Sestěhování je další ideální příležitostí k rozhovoru o penězích, protože oba děláte změnu, která výrazně ovlivní vaše finance. Začněte tento rozhovor sebevědomě: Když spolu žijete, stávají se peníze běžným tématem k diskusi. Berte to jako fakt a neomlouvejte se za to, že jste tohle téma nadhodili. („No... víš co... asi bychom si měli promluvit o rozdělení nájmu?“) Cílem je naučit se téma peněz nenuceně otevřít a být partnery, kteří o penězích mluví zcela přirozeně – tak jako to dělají všichni lidé ve zdravých vztazích.

Začněte například takto:

„Přemýšlela jsem o financích. Můžeme si o tom promluvit? Ráda bych, abychom se na penězích shodli.“

„Upřímně řečeno, nemám tyhle rozhovory o penězích zrovna v oblíbě, ale myslím, že tohle je pro nás oba skvělá příležitost.“

„Je pro mě důležité, abychom spolu o penězích mluvili. Chci se o tom začít bavit, aby se to pro nás stalo něčím normálním.“

Buďte otevření a stejně jako mluvíte, tak také naslouchejte. Nezačínajte s postranními úmysly, jako je například plán přimět partnera přiznat, že utrácí příliš mnoho za videohry. A pamatujte, že v jedné konverzaci neproberete všechno.

Během tří rozhovorů byste si měli stanovit...

- » Mechanismus, jakým budete řešit společné výdaje (nájem, služby, potraviny, stravování mimo domov).
- » Vaše finance (příjmy, dluhy, jak se oba rozhodujete při utrácení svých volných finančních prostředků).
- » Zda existují nějaké varovné signály, které je třeba okamžitě nebo postupně řešit.
- » Kdy se znovu sejít a znovu si promluvit o penězích.

Konflikty jsou nevyhnutelné, ale na penězích se můžete neshodnout, aniž byste se hádali. V mé show na Netflixu jsem mluvil s mladým párem, Christian a Millie. Christian prozradil, že v jedné jediné investici přišel o 80 000 dolarů. Chápu, že z toho byli oba pořádně naštvaní! Ale je třeba je pochválit za to, že se nehádali – i když se neshodli, probírali své problémy a chovali se jako jeden tým.

Výhled na další rozhovor

Předpokládejme, že jste měli krátký, pozitivní první rozhovor.

V 3. kapitole začnete společně navrhovat vizi vašeho bohatého života. Do té doby můžete pokračovat v budování svého vztahu k penězům. Až budete plánovat další schůzku, požádejte partnera, aby do programu přidal jedno téma. Tím dáte najevo, že vaše diskuse o penězích je týmová činnost – nejste to jen vy, kdo vede, a druhý následuje – a dejte čas, aby se mohl zapojit a stal se součástí celého procesu.

Když přemýšlíte o předmětu hovoru, hrajte si s velkými a malými tématy. Velká témata jsou otázky týkající se životního stylu a sny o bohatém životě. Malá témata jsou otázky typu, jak řešit konkrétní problém, například kdo odveze auto do servisu nebo zda si běžný účet nepřevést k jiné bance.

Před společnou schůzkou si poznamenejte něco, čeho jste si od prvního setkání všimli a co na svém partnerovi oceňujete. Nemusí to souviset s penězi. Zde je několik příkladů, které jsme si nedávno s manželkou navzájem sdělili:

- „Díky, že jsi převzal iniciativu při plánování Vánoc s našimi rodiči. Bylo opravdu skvělé vidět všechny, jak ty hry hrají. Nikdy by mě takové aktivity nenapadly, takže jsem opravdu ráda, že nám všem vytváříš takové vzpomínky.“
- „Když jsem měl minulý měsíc ten [zdravotní] problém, moc pro mě znamenalo, že sis vzala volno v práci, odvezla mě tam a postarala se o mě. Opravdu jsem se cítil milovaný, takže ti děkuji.“

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Peníze pro páry***.

Pokud se Vám ukáзка líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.